

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: – Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat betreft taalmaatregelen

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet bevat bepalingen die uitvoering geven aan de conceptnota “ieder kind taalheld”.

Het zijn bepalingen die een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs aanvullen of wijzigen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld

De maatregelen in dit decreet betreffen de beleidsvelden:

Kleuter- en leerplichtonderwijs

Ondersteuning van het onderwijsveld

Beleidsdoelstellingen

In uitvoering van de conceptnota “Ieder kind taalheld” die op 4 juli 2025 door de Vlaamse Regering is goedgekeurd neemt dit decreet een aantal maatregelen die inzetten op de preventie en remediëring van taalachterstand in het basisonderwijs, de versterking van het Nederlands in het secundair onderwijs en de professionalisering.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/462 van 10 november 2025.

Het JOKER-advies op de memorie van toelichting werd aangevraagd op 24 november 2025.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Aanpassingen aan begrotingsakkoord

Op 1 december 2025 gaf de minister van begroting zijn begrotingsakkoord bij dit decreet.

Hierin werd de voorwaarde gesteld dat de nieuwe budgetten als een vast contingent aan punten, lestijden of uren-leraar toegekend moeten worden en niet als een coëfficiënt per leerling. Het decreet en de memorie van toelichting worden als dusdanig aangepast aan dit begrotingsakkoord. In concreto wordt door de goedkeuring van dit decreet extra omkadering voorzien op basis van een vast contingent. De reeds bestaande financiering voor de ondersteuning voor anderstalige nieuwkomers wordt ingekanteld en blijft open-end.

Daarnaast werd enkel de indicator thuistaal niet de onderwijstaal (het Nederlands) meegenomen in de berekening van de punten zorg voor de remediëring van kleuters en leerlingen jonger dan 7 jaar en voor leerlingen lager onderwijs ouder dan 7 jaar. Ook voor de uren-leraar voor leerlingen die van de klassenraad van het basisonderwijs bij het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs of door de klassenraad van het secundair onderwijs extra uren Nederlands opgelegd krijgen, werd enkel de indicator thuistaal niet het Nederlands meegenomen in de berekening. Om een evenwichtigere spreiding over de scholen in de diverse gebieden in Vlaanderen te garanderen voor kinderen die nood hebben aan deze ondersteuning – dit zullen vaak, maar niet altijd leerlingen met thuistaal niet het Nederlands zijn, worden de parameters op basis waarvan deze middelen worden toegekend uitgebreid. Er wordt naast de thuistaal ook rekening gehouden met de indicator opleidingsniveau moeder en schooltoeslag in de verdeling van deze middelen, dit telkens binnen de hierboven geschetste voorwaarde van het begrotingsakkoord. Het decreet en de memorie van toelichting worden hiertoe ook nog aangepast. De verhouding tussen de drie leerlingekenmerken worden gemonitord aan de hand van een analyse van de effecten van (de combinatie van) deze leerlinkenmerken op de KOALA-resultaten. In functie van de resultaten van de monitoring kan de weging van de meegenomen indicatoren deze legislatuur worden bijgestuurd.

In uitvoering van de conceptnota "Ieder kind taalheld" die op 4 juli 2025 door de Vlaamse Regering is goedgekeurd neemt dit decreet een aantal maatregelen die inzetten op de preventie en

remediëring van taalachterstand in het basisonderwijs, de versterking van het Nederlands in het secundair onderwijs en de professionalisering. Het gaat over:

Taalbeleid/taalexperten

Iedere school voor gewoon basisonderwijs moet een versterkt taalbeleid voeren waarbinnen gewerkt wordt aan de versterking van het Nederlands, zowel op het vlak van taalverwerving als taalbeheersing. Daartoe wordt minstens één taalexpert per school aangeduid.

Een goed begrip van het concept 'kennisrijk curriculum', effectieve didactiek en inhoudelijke vakkennis zijn noodzakelijk voor een kwaliteitsvol onderwijs en voor het welslagen van de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs. Om het brede onderwijsveld de mogelijkheid te geven om vertrouwd te geraken met deze concepten, voorzien we in een brede vorming hierover. Deze vorming wordt georganiseerd in een samenwerkingsverband tussen de Taalunie en Leerpunt.

De bedoeling is dat iedere school minstens één afgevaardigde naar deze kosteloze vorming stuurt. Deze taalexperten moeten het taalbeleid binnen de scholen borgen. De taalexperten moeten concreet advies geven over taal- en (lees)beleid, vakkennis en (taal)didactiek aan hun schoolteam. Zo kunnen ze het schoolteam in staat stellen om zelf zo snel mogelijk de implementatie van de minimumdoelen, in het bijzonder wat betreft Nederlands, in eigen handen te nemen en in de klaspraktijk te implementeren, rekening houdend met de schoolcontext. Ook kunnen de taalexperten de personeelsleden die aangesteld zijn voor de voorinstructie, de taalheldklassen en de extra remediëring buiten de taalheldklassen ondersteunen en begeleiden.

In het professionaliseringsplan van de school moet permanent aandacht gaan naar de doorlopende professionalisering van de taalexpert.

Versterking van de nascholingsmiddelen van basis- en secundaire scholen.

De conceptnota aan de Vlaamse Regering 'Ieder kind taalheld' van 4 juli 2025 wil onder meer inzetten op professionalisering van het onderwijspersoneel. Actie 8 'bredere vorming voor taalexperten' voorziet daarom in een inkanteling van de middelen van het extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen, in de nascholingsmiddelen voor de instellingen van het basis- en secundair onderwijs. De bepalingen m.b.t. het extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen in het basis- en secundair onderwijs worden opgeheven.

De middelen voor het offensief Nederlands werden vanaf begrotingsjaar 2024 als extra werkingsbudget toegekend aan sommige scholen voor gewoon basisonderwijs en aan sommige scholen voor gewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs, respectievelijk via het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs en de codex van 17 december 2010 betreffende het secundair onderwijs. De middelen werden toegekend als er sprake was van minstens 51% leerlingen met een thuistaal niet-Nederlands, zodat er extra taalversterkende maatregelen konden genomen worden.

Het bedrag en de toekenning van de nascholingsmiddelen worden geregeld in het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs. Voorliggende maatregel voegt de middelen die bestemd waren voor een offensief Nederlands, toe aan de nascholingsmiddelen voor de instellingen van het basis- en het secundair onderwijs. Op die manier bereiken we alle scholen en komen we

tegemoet aan de algemene nood die daar is aan een duurzame professionalisering van leerkrachten op het vlak van taalverwerving.

Voor het offensief Nederlands werd vanaf 2024 jaarlijks een budget van 20 miljoen euro voorzien. Het bedrag werd jaarlijks geïndexeerd. Intussen gaat het om 21.050.000 euro, waarvan 13.167.000 euro voor het basisonderwijs en 7.883.000 euro voor het secundair onderwijs.

Taalheldklassen vanaf het tweede leerjaar voor leerlingen die het nodig hebben

Scholen organiseren taalheldklassen voor elke anderstalige leerling die nieuw instroomt in het Vlaams onderwijs vanaf het tweede leerjaar, ongeacht de verblijfsstatus. Ook leerlingen van wie de klassenraad meent dat ze onvoldoende basiskennis Nederlands hebben om aan het reguliere programma deel te nemen, komen in aanmerking. De taalheldklassen beogen een zo snel mogelijke remediëring van de taalachterstand van de betrokken leerlingen. Scholen kunnen deze taalheldklassen ook gezamenlijk binnen de scholengemeenschappen, inrichten. De LOP's staan waar mogelijk in voor de coördinatie van deze taalheldklassen.

De taalheldklassen beogen een zo snel mogelijke integratie van de leerlingen in het reguliere onderwijs, maar het is de klassenraad van de taalheldklassen die beslist wanneer zulke integratie plaatsvindt. De klassenraad kan ook beslissen om deze integratie geleidelijk te laten verlopen. Deze taalheldklassen zullen worden beperkt in de tijd tot in beginsel één schooljaar (mogelijks ook korter), maximaal verlengbaar door de klassenraad tot twee schooljaren. De taalheldklassen vormen een aparte administratieve groep in het basisonderwijs en de scholen dienen de leerlingen die deel uit maken de taalheldklas als administratieve groep aan de Vlaamse overheid te zenden.

Het is de bedoeling dat kinderen uit de taalheldklassen op het einde van het basisonderwijs dezelfde doorstroomkansen genieten als alle andere leerlingen uit het basisonderwijs. Het vandaag bestaande onthaalonderwijs kan worden ingericht in landelijke gebieden indien er daar binnen een LOP of scholengemeenschap een te beperkt aantal betrokken leerlingen zijn om bovengenoemd taalheldaanbod op een efficiënte wijze te voorzien.

De taalexpert wordt actief betrokken bij de organisatie van de taalheldklassen en ondersteunt de personeelsleden die in deze lestijden zijn aangesteld.

Organisatie van de voorinstructie voor leerlingen van de peuterklas tot en met het eerste leerjaar en extra remediëring voor leerlingen buiten de taalheldklassen van het tweede tot het zesde leerjaar.

De taalachterstand bij jonge kinderen dient voorkomen of snel verholpen te worden door gerichte remediëring in de taalverwerving. Recent wetenschappelijk onderzoek toont aan dat één-op-één remediëring of remediëring in kleine groepen ("pre-teaching") bij jonge kinderen zeer effectief kan zijn om taalachterstand op een relatief korte termijn weg te werken. Daarom wordt er voorinstructie ingevoerd vanaf de kleuterklas tot het eerste leerjaar. Het eerste leerjaar wordt als cesuurmoment genomen omdat leerlingen bij het leren lezen nog een grote inhaalbeweging in klassikaal verband kunnen maken.

Er wordt daarom omkadering voorzien voor remediëring voor leerlingen in het gewoon kleuteronderwijs en leerlingen van het eerste leerjaar van het lager onderwijs die nood hebben aan remediëring. Deze remediëring focust op de Nederlandse taalkennis nodig voor de verwerving van de leerstof tijdens de lessen. Op basis van een eenvoudige taalscreening worden de leerlingen die

het nodig hebben individueel of in kleine groepen geremedieerd. De organisatie van deze uren remediëring behoort tot de autonomie van de individuele scholen, kadert binnen hun taalbeleid en vindt plaats tijdens de reguliere schooltijd.

Er wordt daarnaast ook omkadering voorzien voor remediëring voor leerlingen in het gewoon lager onderwijs van het tweede tot en met het zesde leerjaar van het basisonderwijs die niet in aanmerking komen voor deelname aan een taalheldklas, maar wel nood hebben aan bijkomende remediëring van hun taalachterstand. De organisatie van deze uren remediëring behoort tot de autonomie van de individuele scholen, kadert binnen hun taalbeleid en kan ook buiten de reguliere schooltijd plaatsvinden. In dat laatste geval is de remediëring niet verplicht voor de leerling, maar wel sterk aanbevolen gezien het belang van een goede kennis van de onderwijstaal.

De taalexpert wordt actief betrokken bij de organisatie van beide vormen van remediëring en ondersteunt de personeelsleden die in deze uren zijn aangesteld.

Drie uur extra Nederlands voor leerlingen die bij de overgang naar het secundair onderwijs daartoe verplicht worden.

Klassenraden van het basisonderwijs kunnen bij het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs drie uur extra Nederlands per week opleggen aan een leerling die de overstap naar het secundair onderwijs maakt en nog onvoldoende taalcompetent is.

De klassenraad basisonderwijs zal haar oordeel vellen op basis van de eindtermen, dan wel de minimumdoelen Nederlands basisonderwijs. Klassenraden basisonderwijs nemen voor het eerst beslissingen over het volgen van drie uur extra Nederlands in het schooljaar 2025-2026.

Deze drie uur extra Nederlands komen boven op de reguliere lessentabel om zo leerlingen die nog onvoldoende kennis van het Nederlands hebben, extra ondersteuning te bieden zodat ze hun kansen op studiesucces in het secundair onderwijs vergroten. De secundaire school organiseert deze drie uur verplicht boven op het curriculum voor deze leerlingen en laat idealiter leerkrachten Nederlands deze lessen geven

Er wordt daarom omkadering voorzien voor het secundair onderwijs om deze drie uur te kunnen voorzien.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze toelichting, zie de memorie van toelichting. Naar analogie met de conceptnota 'Ieder kind taalheld' dd. 4 juli wordt er nu niet meer gewerkt met punten zorg voor de taalremediëring in het basisonderwijs, maar met werkingsbudget.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De inspectie van financiën bracht volgende advies uit: V/2025004541 en BV/2025004749

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, gaf op 1 december 2025 zijn begrotingsakkoord.

Het overzicht van de budgetten per maatregel is de volgende:

	2026	Op kruissnelheid
Voorinstructie	€ 8.411.779	€ 25.235.338
Taalheldklas	€ 4.112.503	€ 12.337.509
(bijkomend budget)		
Remediëring buiten taalheldklas	€ 4.713.164	€ 14.139.492
3u extra Nedl.	€ 2.792.983	€ 8.378.949
overgang SO		

Volgende repliek op de opmerkingen van de Inspectie van Financiën werd bij de begrotingsaanvraag geven (op de versie voorgelegd voor begrotingsakkoord, deze versie werd na het begrotingsakkoord zoals hoger aangegeven aangepast aan het begrotingsakkoord. Het begrotingsakkoord vroeg echter om onderstaande repliek over te nemen in deze nota:

Advies BV/2025004541, 14 november 2025

IF vraagt een herrekening van de parametrisatie op een meer langjarig gemiddelde (fiches 69-71)

Zowel in het oude AN-systeem als in het nieuwe systeem van de taalheldklassen evolueert het aantal toegekende lestijden mee met de evolutie van het aantal anderstalige nieuwkomers. Op dit vlak is er geen verschil tussen het oude en het nieuwe systeem. De AN-lestijden worden in het huidig omkaderingssysteem (dat bestaat tot schooljaar 2025-2026) ook open-end toegekend. Bij een stijging van het aantal AN'ers zouden er meer lestijden toegekend worden, bij een daling minder. Dit principe wijzigt niet. Daarom is vertrokken van het meest recente schooljaar.

In het schooljaar 2024-2025 (het meest recent beschikbare), gebruikt voor de berekeningen, ligt het aantal toegekende lestijden en dus ook het geherinvesteerde budget lager dan in de schooljaar 2021-2022 t.e.m. 2023-2024. Het budget dat geherinvesteerd zou worden als we een van deze schooljaren als uitgangspunt zouden nemen zou hoger liggen omdat het aantal leerlingen waar het op berekend was ook hoger lag. Dit werd veroorzaakt door de Oekraïne-crisis.

IF vraagt dat de te verwachte budgettaire impact tot 2030 toegevoegd wordt (fiches 69-71)

Zoals IF aangeeft hangt het aantal toegekende lestijden voor de taalheldklassen mede af van de instroom van anderstalige leerlingen die niet in het Vlaamse onderwijs ingeschreven waren het voorgaande of het schooljaar voordien. Het is geenszins te voorspellen hoe dit richting 2030 zal evolueren.

Ook voor de maatregelen m.b.t. remediëring zal er constant nieuwe instroom in het onderwijs zijn: er stroomt immers telkens een nieuwe geboortecohorte in ons onderwijs. Deze instroom is uiteraard stabiel dan bij de taalheldklassen.

IF wijst op de praktische haalbaarheid zowel qua personeelsinzet (fiches 69-71) als qua alternatieven voor de taalheldklassen (fiche 70)

Door te werken met zorgpunten voor de remediëring zijn de profielen die aangeworven kunnen worden ruimer dan die van onderwijzer.

Bovendien zijn er algemene maatregelen om tegemoet te komen aan het lerarentekort in voege.

Voor de organisatie van de taalheldklassen is er nood aan voldoende autonomie voor de scholen, gezien de mogelijke gespreide instroom van leerlingen. De regelgevende bepalingen hieromtrent zijn gealigneerd op de bepalingen voor de taalintegratietrajecten.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Nihil

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Dit voorontwerp van decreet zal voor advies worden voorgelegd aan:

- de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR);
- de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);

Dit voorontwerp van decreet zal op de agenda geplaatst worden van de onderhandelingen met de sociale partners.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, mits voldaan wordt aan de voorwaarden, geformuleerd in de eerste, vijfde en zesde bullet van het akkoord van 30 november 2025 van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting.

;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten:

- a. Over dit voorontwerp van decreet een advies in winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
- b. De minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten voor onderhandeling over de artikelen 27, 28, 29 en 30 met personeelsconsequenties;
- c. Voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het vrij gesubsidieerd onderwijs voor onderhandeling over alle artikelen met personeelsconsequenties;

3° de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:
adviezen van de Inspectie van Financiën
Begrotingsakkoord